

HORNÍ NĚMČÍ

Obec na úpatí CHKO Bílé Karpaty, rozkládá se kolem vodního toku Okluky pod Velkou Javořinou, 11 km jižně od Uherského Brodu. Obec má 827 obyvatel.

HISTORIE

Obec byla založena ve 2. polovině 13. století Borešem z Rýzmburka. Sdílela další osudy s Dolním Němčím. Od r. 1554 se stala součástí ostrožského panství, za bočkajovských nájездů byla vypálena. Obyvatelstvo se živilo zemědělstvím, v 18. století zakládali vinohrady.

ZAJÍMAVOSTI

Farní kostel sv. Petra a Pavla z let 1763 – 64

Dům č.p. 48 a komora u mlýna - památka lidového stavitelství.

Komora u mlýna

Místní atraktivita je datovaná do 19. století. Patrová hliněná komora u mlýna stojí v těsném napojení na volně stojící chlěvy poněkud šikmo situované vůči obytnému mlýnskému stavení. Vstup do přízemí žudrem s dvěma schody na nižší úroveň podlahy pod terénem. V přízemí hliněná podlaha a trámový strop. Žebříkové hliněné schodiště vede do patra, kde je rovněž trámový strop. Patro je osvětlováno dvěma svislými okénky s dvěma tabulkami. Střecha sedlová je pokryta falcovkou.

TURISTIKA

Přírodní památka Bahulské jámy

Bahulské jámy (přírodní památka, 14 ha) - ukázka zbytku květnatých luk lučního komplexu Lesná se vzácnými druhy motýlů (perleťovec kopřivový, přástevník užankový aj.)

Část lučního komplexu na severovýchodním svahu kóty Lesná (696 m n. m.), asi 4 km jihovýchodně od Horního Němčí. Jeden z posledních zachovalých zbytků druhově bohatého lučního komplexu Lesné.

Geologie - Podklad tvoří zvrásněné svodnické souvrství bělokarpatské jednotky magurského flyše, konkrétně vápnité jílovce, slínovce a vápnité pískovce (paleocén-maastricht). Svahové suťové sedimenty, zčásti postižené sesuvy, pocházejí ze čtvrtohor. Horní velmi mírná část východního svahu pod kótou Lesná spadá do sběrné pramenné mísy Klanečnice. Mírně členitý mikoreliéf s úpady a sesuvy. Některé jsou i nyní aktivní a díky nim se území nestalo cílem intenzifikace luk. Půdním typem území je kambizem pseudoglejová a kambizem typická, obě zrnitostně středně těžké.

Květena - Teplomilná luční vegetace s dominantním sveřepem vzpřímeným (*Bromus erectus*) a košťavou žlábkatou (*Festuca rupicola*) byla v posledních dvaceti letech vlivem nadměrného hnojení silně ochuzena. Dosud zde přežívá jen několik jedinců vstavače mužského (*Orchis mascula*), prstnatce bezového (*Dactylorhiza sambucina*) a hlavinky horské (*Trautsteinera globosa*). Na soliterních dubech se nachází druhově bohaté společenstvo epifytických lišejníků, tvořené např. druhy *Parmelia acetabulum*, *Xanthoria polycarpa*, *Calicium salicinum*, *Bryoria fuscescens* a *Ramalina* sp. div.

Zvířena - K charakteristickým živočichům patří zejména některé karpatské formy hmyzu, z motýlů např. žlutásek barvoměnný (*Colias myrmidone*) nebo píďalka šedokřídlec Treitschkeův (*Schistostege treitschkei*). Žijí zde i významné druhy fytofágních brouků, např. lalokonosec *Otiorhynchus equestris*, nosatci *Alophus weberi* a *Donus intermedius*, krytonosci *Mogulones pallidicornis* a *M. curvistratus*, krytohlavec *Cryptocephalus gridellii*, dřepčik *Longitarsus brunneus* aj. Obratlovci jsou zastoupeni druhy podhorských luk, žijí zde ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*) a chřástal polní (*Crex crex*).

Využití - Protože vlastní území bylo značně pohnojeno, došlo k druhovému ochuzení, proto se uvažuje o zrušení územní ochrany. Území je hodnotné i z hlediska krajinného rázu.

Přírodní památka Uvezené

Duhohabřina s dominantním česnekem medvědí v podrostu

Základní údaje: Dubohabřina 2,5 km JV od obce Horní němčí, k.ú. Horní Němčí, V: 14,3900 ha, n.v.: 500-575 m.n.m., Z: Vyhláška Okr. úřadu v Uh. Hradišti ze dne 1.8.1991.

Motiv ochrany: Lesní porost s typickou skladbou dřevin původních dubohabrových lesů nižších poloh Bílých Karpat. Hlavním důvodem ochrany je zachování bohaté směsi listnatých dřevin, které zároveň dokladují dřívější hospodaření v lesích pařezinovým způsobem. Lokalita je geologickou ukázkou vrstevných pramenů ve svážném území, které je typické pro flyšové horniny Bílých Karpat.

Geologie, půdní poměry: Geologický podklad tvoří karpatský flyš, půda je středně hluboká, kyprá, humózní, dobře zásobená vodou. Vyskytují se zde četné pramenné vývěry a sesuvy půdy. Reliéf terénu je velmi členitý.

Botanika: V bylinném patře se dominantně vyskytuje česnek medvědí a ostřice chlupatá, dále lilie zlatohlávek a okrotice dlouholistá.

Zoologie: Ornitofauna je zastoupena typickými druhy jako je kukačka obecná, strakapoud velký, sýkora koňadra, budníček menší, holub hřivnáč, strakapoud prostřední, strakapoud malý, žluna zelená, šoupálek dlouhoprstý a krátkoprstý, brhlík obecný, budníček lesní a větší, lejsek šedý, žluva hajní.

Lesnictví: Lesní porost je tvořen dvěma etážemi, vyskytuje se zde bohatá směs dřevin z dubu zimního, buku lesního, javoru klenu, habru obecného, topolu osiky, břízy bělokoré, javoru babyky a jasanu ztepilého. Bohatá směs původních druhů dřevin dokladuje vývojové stadium hospodaření v lesích pařezinovým způsobem, jehož výsledkem je z hlediska ochrany přírody velmi cenné společenstvo.

Management, ohrožení, návrhy opatření: Porost ponechán bez zásahů.

Historie: V minulosti se v porostech hospodařilo především výběrovým způsobem, neboť území je díky sesuvům a prameništím těžko přístupné.

Přírodní památka Za lesem

Základní údaje: Fragment komplexu pastvin na Lesné s terénní mokřadní depresí 3,5 km JV od obce Horní němčí, k.ú. Horní němčí, V: 1,2200 ha, n.v.: 600 m.n.m., Z: Vyhláška Okr. úřadu v Uh. Hradišti ze dne 1.8.1991.

Motiv ochrany: Jediná lokalita šafránu bělokvětetého v CHKO Bílé Karpaty.

Geologie, půdní poměry: Karpatský flyš s půdou hnědou, oglejenou, hlinitou až jílovitohlinitou.

Botanika: V minulosti květnatá louka s jedinou bělokarpatskou lokalitou hořce Kochova. Ještě před zajištěním ochrany byla lokalita zdevastována intenzivním hnojením a pastvou. Z významnějších druhů zůstal zachován pouze šafrán bělokvětý.

Zoologie: Ze vzácných druhů obojživelníků se v mokřadu vyskytuje čolek obecný, čolek horský a rosníčka zelená.

Lesnictví: Bezlesí.

Management, ohrožení, návrhy opatření: Kosit jednou ročně. Zákaz hnojení a pastvy. Na zachování šafránu bělokvětého bude realizován záchranný program.

Historie: Původně jednosečná louka. Od 70. let intenzivně hnojena jak min. hnojivy, tak různými kaly a kejdou, a intenzivně pasena. Tak byla zničena jediná lokalita hořce Kochova v ČR. Populace šafránu bělokvětého negativní zásahy přechkala, nicméně i ona má sestupnou tendenci: 1970 - 175 ks, 1980 - 86 ks, 1990 - 54 ks. V roce 1992 byla lokalita oplocena a pastva vyloučena.

Přírodní rezervace Drahy

Základní údaje: Velmi členité pastviny a louky 1 km JV od obce Horní Němčí, k.ú. Horní Němčí, V: 15,0797 ha, n.v.: 400-500 m.n.m., Z: Vyhláška Okr. úřadu v Uh. Hradišti ze dne 1.8.1991.

Motiv ochrany: Ojedinelá ukázka druhotně vzniklého stanoviště s mělkou půdou a xerotermními společenstvy, místy odpovídajícími svým složením skalním stepím. Genofond unikátních druhů rostlin a živočichů. Řada druhů zde dosahuje hranice svého rozšíření.

Geologie, půdní poměry: Karpatský flyš, půda hnědá, místy oglejená, šterkovitá, mělká. Velmi členitý povrch, na šterkovitém podkladu vytvořeny strže.

Botanika: Velmi cenná botanická lokalita. Výskyt vstavače bledého, v. osmahlého, v. mužského, v. vojenského, v. nachového, tořiče včelonosného, pětiprstky žežulníku, pětiprstky hustokvěté, kosatce trávolistého a dvoubarevného, sasanky lesní (jediná lokalita na okrese Uherské Hradiště), koulanky prodloužené, hadího mordu nachového, prostřelence křížatého, hořečku brvitého, aj.

Zoologie: Ze vzácných druhů brouků je zajímavý výskyt střevlíka *Carabus scabriusculus*, majek *Meloe rugosus*, *Meloe proscarabeus* a krasce *Anthaxia hungarica*. Z motýlů zde byl nalezen např. otakárek ovocný, žluťásek barvoměnný, ohniváček černočárný, vřetenuška ligrusová, modrásek hořcový a černoskvřnný, bělopásek dvouřadý, píďalka *Thera juniperata*. Velmi hojná je zde kudlanka nábožná. Na jediném místě v regionu jihovýchodní Moravy zde byl zjištěn zavíječ *Eurrhysis pollinacis*. Z obratlovců je zajímavý výskyt ještěrky zelené, užovky hladké, ťuhýka šedého, chřástala polního a dudka chocholatého.

Lesnictví: Bezlesí. Lokalita je porostlá rozptýlenou zelení, tvořenou jalovci obecnými, borovicemi, keři hlohů a šípkové růže, na vlhčích místech olší. Ve spodní části je situován višňový sad.

Management, ohrožení, návrhy opatření: Území je třeba pravidelně kosit. Údržbu pastvou skotu není příliš vhodná - varovným příkladem je stav sousední lokality Vinohrádky. Vzhledem k cennosti území zde není na místě šetření s finančními prostředky na minimální údržbu kosením. V současné době je území v péči ochrannářského sdružení pod vedením pana S. Bobčíka z Horního Němčí.

Historie: Celé území sloužilo jako málo úživná pastvina pro kozy a zřejmě i jako shromaždiště obecního skotu. To přispělo k erozi půdy a vzniku terénních rýh a nerovností. Po úpadku soukromého zemědělství došlo k opuštění lokality a postupnému zarůstání hlohem, šípkem a borovicí lesní. V roce 1995 bylo území zbaveno většiny náletových dřevin a bylo obnoveno kosení.

ZDROJE

www.horninemci.cz

Zlínský kraj, města a obce zlínského kraje – vydavatelství Proxima Bohemia s.r.o

LITERATURA

Průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku: Slovácko – Uherskohradištsko. Soukup & David 2006, s. 92-93

SIROVÁTKA, Oldřich: *Lidové balady na Slovácku*, sv. 2. Práce Slovákého muzea, Uherské Hradiště 1965

JILÍK, Jiří – Moarch „Miško“ Eveno: *Rebelové proti všednosti*. Ottobre 12, 2003

SPATHOVÁ, Jana: *Nemovitě kulturní památky jižní Moravy*. Sv. 8. Brno 2000, s. 38

RNDr. KUČA, Pavel - RNDr. MÁJSKY, Jozef - Ing. KOPEČEK, František - RNDr. JONGEPIEROVÁ, Ivana: *Chránená krajinná oblast' Biele/Bílé Karpaty*. Ekológia 1992